

Những tiến bộ trong nghiên cứu vắc-xin và thuốc điều trị để chống lại căn bệnh thế kỷ HIV/AIDS

HIV/AIDS vẫn là một trong những thách thức sức khỏe lớn nhất trên thế giới, với khoảng 36,7 triệu người sống chung với HIV. Ước tính riêng năm 2016 có khoảng 1,8 triệu ca nhiễm mới. Các tiến bộ trong nghiên cứu, chăm sóc và điều trị đã mang lại liệu pháp kháng retrovirus cho khoảng 19,5 triệu người. Các công trình nghiên cứu và thảo luận trong thời gian qua đều nhằm thúc đẩy tiến trình chống lại HIV/AIDS, với mục tiêu toàn cầu đầy tham vọng là kiểm soát được căn bệnh này vào năm 2030.

Tháng 7/2017, Hội nghị khoa học toàn cầu về HIV/AIDS (IAS 2017) đã diễn ra tại Paris, Pháp với 1.700 bài báo khoa học được trình bày. Các nghiên cứu đã chỉ ra các cách tiếp cận và công cụ mới để tăng cường kiểm soát HIV trên toàn cầu.

Bà Linda-Gail Bekker, Chủ tịch Hiệp hội quốc tế về AIDS (IAS) và là Chủ tịch Hội đồng khoa học quốc tế của IAS 2017 cho biết: “Mỗi nghiên cứu đang tập trung hiện nay đều đưa chúng ta đến một bước gần hơn với sự kết thúc của HIV. Nghiên cứu bao gồm nhiều hướng khác nhau như vắc-xin, các phương pháp điều trị mới. Bằng chứng thực tế cho thấy, những nỗ lực hiện tại của chúng ta để mở rộng các thử nghiệm và điều trị đang được đánh giá cao”.

Hướng sản xuất vắc-xin HIV đã mang lại nhiều hứa hẹn mới:

Đó là kết quả từ nghiên cứu APPROACH, một nghiên cứu pha 1/2a đánh giá 7 loại vắc-xin phòng ngừa HIV khác nhau (vắc-xin tái tổ hợp dựa trên gen đặc trưng của virus HIV). Nghiên cứu APPROACH được thực hiện trên 393 người lớn có nguy cơ nhiễm HIV thấp ở Mỹ, Rwanda, Uganda, Nam Phi và Thái Lan. Loại vắc-xin này bao gồm hai gen đầu tiên với Ad26.Mos.HIV và hai

tái tổ hợp với Ad26.Mos.HIV và Clade C gp140 được bổ sung thêm nhôm đáp ứng được miễn dịch mạnh nhất. Loại vắc-xin này đã được chứng minh là bảo vệ tốt nhất cho loài linh trưởng.

Tiến bộ trong nghiên cứu thuốc điều trị HIV dạng tiêm có thời gian tác dụng kéo dài, đó chính là LATTE-2. Đây là một nghiên cứu mở giai đoạn II b, dùng phối hợp hai thuốc cabotegravir (chất

Việc tìm ra phương pháp có khả năng chữa trị được HIV vẫn là mối ưu tiên hàng đầu trong lĩnh vực nghiên cứu về HIV/AIDS.

Liệu trình điều trị bằng thuốc tiêm, có tác dụng kéo dài sẽ thuận tiện hoặc ít bị kỳ thị hơn thuốc uống hàng ngày, giúp cải thiện tỷ lệ tuân thủ điều trị ở người nhiễm HIV.

ức chế integrase) và rilpivirine (NNRTI - ức chế men sao chép ngược non-nucleotide thế hệ thứ hai) như là một liệu pháp duy trì cho những người đã điều trị ARV (ARV là thuốc điều trị dùng cho những người bị HIV, có tác dụng

làm giảm sự phát triển của virus HIV và làm chậm giai đoạn HIV sang AIDS) có tải lượng virus HIV dưới ngưỡng phát hiện. Nghiên cứu cho thấy, liệu trình điều trị bằng thuốc tiêm, có tác dụng kéo dài sẽ thuận tiện hoặc ít bị kỳ thị

hơn so với thuốc uống hàng ngày, điều này có thể giúp cải thiện tỷ lệ tuân thủ điều trị ở người nhiễm HIV.

Giáo sư Joseph Eron thuộc Đại học North Carolina (Chapel Hill, Mỹ) đã trình bày kết quả nghiên cứu về LATTE-2 được thử nghiệm trong 96 tuần. Nghiên cứu cho thấy, thuốc có tác dụng kéo dài trên những bệnh nhân sử dụng thuốc. Trong đó dạng tiêm dung nạp tốt và đạt được tỷ lệ đáp ứng virus dưới ngưỡng ức chế cao, bất kể tiêm với tần suất bốn tuần một lần hoặc tám tuần một lần. Liệu trình liều lượng bốn tuần hiện đang được đánh giá trong các nghiên cứu giai đoạn III.

Có thể thấy, với những kết quả nghiên cứu trong sản xuất vắc-xin và thuốc điều trị HIV dạng tiêm cùng các chiến lược tốt hơn để chống lại các bệnh nhiễm trùng cơ hội sẽ mang lại những hiệu quả nhất định trong việc kiểm soát căn bệnh này trong thời gian tới.

Nguyễn Văn Kính

Bệnh viện Bệnh nhiệt đới Trung ương
(Tổng hợp)